

Илази Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годину ф. 6, за по године ф. 3, на четврт године ф. 1 и 50 новчића.
 За АУСТРО-УГАРСКУ за годину ф. 6, за по год. ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.
 За СРБИЈУ за годину ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији «Глас Црногорца» на Цетиње, а може се и картом упућеницом на пошту у Котор. Дописи пишу се уредништву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новч. За огласе веће и на дуже вријеме мање.

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Нашим читаоцима.

Досадањи уредник, г. Симо Поповић предао нам је власништво и уредништво овога листа.

Обнањујући ово поштованим читаоцима, дужност нам је нагласити, да овом промјеном сам лист неће претрпiti никаква промјена. Он ће и даље излазити у истом досадањем правцу и са истим тежњама. Толико је доста, да речемо о листу, који има своју шестогодишњу прошлост, скопчану са најважним одјеком у животу нашега народа; који се може поносити својим судјеловањем на општенародном дјелу и задовољан бити том заслугом и признањем.

А колико је «Глас Црногорца» допривао оживотворењу данашњијех судбоносијех прилика за Српство, знају његови читаоци, које је неуморно надахњивао идејом ослобођења те сложног рада и прегнућа, и то са онога узвишенога мјеста, на ком су се речене прилике стварале, и сиремали епохални догађаји, као шта нам се данас у свој својој величини приказују.

Према важности дакле данашњега времена и догађаја те према величини пошљедица истијех отвориће се и шире поље рада «Гласу Црногорца». Он полази на са оним одушевљењем, са оном готовошћу и истрајношћу, која је природна народу, којег јавно мњење представља. «Глас Црногорца» ступајући данас под нашим уредништвом у другу периоду свога бића остаће исто снажни глас слободе и тежња народа нашега, којима тако славно наша дична Црна Гора и њезин витешки владалац, кнез Никола служе.

Дао Бог, те се наскоро оствариле традиционе тежње српскога народа и створила будућност која доликује и одговара заслугама јунака-Црногорца, што их стече у својој петогодишњој пројачкој борби, за Хришћанство и културу, нарочито најновијим великим успјесима својим; а тиме ће, ако Бог да, пораста крила и «Гласу Црногорца», те ће онда бити у стању, да се прикаже својим читаоцима у оној величини, која доликује истинитом и прослављеном гласу Црногорца, што се данас разлијеже широм бијелога свијета, код душмана и код пријатеља.

Прикузујући се тако поштованим читаоцима додајемо, да ће лист, као и досад, редовито излазити уторком и суботом на по, или само суботом на цијелу табаку. Према томе немијењају се ни услови за претплату.

Цетиње, 18. Новембра 1876.

СТЕВО ЧУТУРИЛО,
уредник.

КО ПРИЈЕТИ МИРУ?

Долина, лежећа у средишту старог свијета, међу Јевропом, Азијом и Африком, све да и није напуњена морем, нагрцала би се веће скупоцјеном љуцком крви, и сиротињскијем сузама што се око ње непрестано пролијевају, од како се народна у-

дружења око ње појачаше. Штега, што се оно не зове «море», јер је оно до данас милионе милиона душа у «црно завилу». Заиста, да му је свака кап од злата, неби више крви за њега проливиено било.

Важност његове улоге у историји види се и од туд, што се прича, да је на њему прва лађа саграђена. До тада не вређаше средиземно море ни по шупља боба, али у оном часу, кад људи изумише пливајућу кућу, не само престаде оно бити непријатном додиру и саобраћају средиземних народа него постаде најпречим опћилом међу истима, постаде прави «дар божи»; у том часу поскочи му цијена више него злату. Природна је пошљедица томе била, да су се људи сада стали отимати за то неизмјерно благо. И тако видимо, да је га отимљу и за њега се бију Финичани, Мисирци, Грци, Римљани, Ђермани и Турци, па ево најпослије и Инглези. Сви га отимаше, па најпослије сви га и изгубише, све у тежњи и мисли, да ће господујући с њиме владати и са средоземним народима и подврћи их својим еготицистичким цијелима. Одтуд освојење Гибралтара и Суеца Инглезком, отуд њезине претензије на Босфору, отуд и њезино пријатељство са Турском. Небрани Инглез Турчина, што му је мио реп и турбац, него што хоће да господари са реченим народима.

Овај историјски факт, колико је истинит, толико је по развитаку српског народа, који је својим географским положајем не само у опсегу тијех претензија, него им први на домаћају и ударцу, неугодан и вриједан, да с њим рачунамо и о њему озбиљно разматрамо. Ствар стоји тако, да, кад неби било тијех инглезкијех еготицистичкијех тежња неби већ давно било Турске, него би била слободна, сретна и самостална српска држава. Наша је срећа и несрећа, што смо језиком, крви и вјером браћа великог руског народа. Срећа је за то, што тако имамо моћна и велика бранитеља и заштитника нашијех праведнијех жеља; несрећа пак, што тим долазимо у подозрење код западнијех, а нарочито код инглезког народа, који нас по том држи за славенске пионире, за предетражу руску на сјеверноисточној обали средоземног мора, да се боји повриједи свога господства и сматра нас за опасна противника.

Бојазан та учинила је Инглезе нашијем непријатељима у толикој мјери, да перхоресцирају наше најправедније жеље, да исмјевају и ругају се најсветијој и најчовјечнијој ствари, за коју се боримо, ослобођењу од највећег варвара, што га историја познаје. Најужаснија свирепства, најкрволочнија дјела, што их само може створити звијерска авет, са љуцком главом и рукама а вучијем срцем; мучења, каквијем инквизиција није ни до кољена: све је то Инглезима шала, све лукавост и претварање. Дошло је до тлен, да Инглези сами признају: «да у овоме часу нема ни једне оклопнице, лежеће у турским водама; да нема ни једне пушке, сабље ни бајонета, од којих је какав српски војник у овом рату погинуо, или

неоружани људи, невинне жена и нејака дјеца побијена, а да све то није купљено и плаћено повцем, позајмљеним, од повјерљивог народа инглезког». Срби дигнувши се у бој за «крет часни и слободу златну» нијесу могли ни посањати, да ће идући, у име цивилизације и напретка, да оборе банкротирану кућу на Босфору, тога идола мрака и варварства, бити убијани са инглезкијем топовима и острагушама; није им ни на крај ума било, да ће ратити са инглезкијем најамницима и плаћеницима, што их својим штерлицима сакупи из дивљачких муслиманских хорда Азије и Африке.

Да дакле небијаше, као што и сами Инглези признају, њиховијех топова и острагуша, да они својим штерлицима и официрима неизведоше на Србе стотине хиљада турских најамника; ствар би српска, ствар правде и човјечности, данас другачије стајала: данас би Турска, тај костур државе, у праху лежала.

Но ствар српска је тако света и узвишена, јер је одређена законима природе и историје, да је њезин успјех тако сигуран, као што је извјесно, да ће ови закони онога, ко на њих устаје, немилостиво прегазити и уништити, као што су уништени сви освајачи око средоземног мора, почамши од Финичана па до Инглеза, који су туд са крвљу народа спекулацију водили.

И чим је безобзирнија и бјеснија та спекулација, тим је ближа катастрофа уништења самијех спекуланта, тим ближи моментат, у ком ће жртва њихова ненаситства на радост човјечанства, које још вјерује у јавни морал и преза од суда историје, из пепела, као фенике, оживити.

То, па светиња наше ствари, те безпримјерна свијет, пожртвовање и храброст нашега народа, као што то у најновије вријеме показа свијету на видуку, — јамчи нам, да тај жуђени час није далеко.

Међутим из свега види се то, да јевропском миру не грози нико други него инглезке претензије на средоземном мору и у вазалној им већ сада турској држави; а коментар је томе флота у залијеву Бешики и грожња лорда Биконсфилда, као и правац пута посланика Салисберије, који куца на вратима престоница, тражећи ваљда другу кримску коалицију. Но како данас ствари стоје, и колики је покрет у интересу нашем завладао у народу инглезком, може се очекивати да ће и сама влада инглезка привољети се другом правцу своје политике источне.

Преглед новина.

«Крајцјајтунг» дознаје, да је одасланство Салисберија на цариградску конференцију у Стамболу неугодно дјествовало. Његова опће позната самосталност према лорду Биконсфилду види се и одтуд, што се једном приликом изјавио, «да су Срби и Бугари имали несамо право него и дужност устати против турском несносном јарму.»

«Н. ел. преса» јавља: «Више хонведскијех официра путују са путним и препоручним листовима у Цариград, да ступити у турску војску». — Тешек ба- ратом!

«Тајмс» мије о будућем држању Инглезке: «Инглезка нема права, да се оружаном силом противи руском покусу, који иде на то, да мир и ред постави на мјесто тираније и безаконја.

«Полит. кор» саопштава гаранције које да Русија тражи за Хришћане: «Мухамеданско пучанство има се разоружати, а турске чете повући у тврђаве; има се увести мјестно редарство и мјесна народна војска. Передовита војска има престати, а Черкези морају се удаљити у коју муслемску земљу. Код судова има се увести мјестни језик, а домаћи чиновници имају побирати порез. Чиновника странаца не смеје бити, а владаци бирају се између приврженика оне вјере, који сачињавају већину. Бугарски покољи и мали би се истражити и кривци казнити. Конзуларна повјеренства надзирала би управу у име власти.

«Нац. цајт.» јавља, да је Игватијев упућен, да на конференцији стави питање о гаранцијама, и ако се то одбије да се уклони од учешћа на савјетовању.

«Пест. лојду» јављају, да је Игватијев изјавио, да се из инглезког предлога избришу ријечи: «неодвиљност Турске».

«Руски мир» јавља, да је велики кнез Никола 6. Новембра у Царском Селу положио у руке цару заклетву, као нови војсковођа, у присуству цијелог дворског персонала и војеног корпуса петроградског.

«Тајмс» примјећује на бесједу цара Александра у Москви: «У нас нема једноплемени и једновјерне браће, која стењу под туђим јармом. Ми, кад небиемо признали истину његовијех ријечи, неби рационално судили о садашњим стварима... Цар вели, да не жели рата; но кад види да ствари у Турекој стоје горе него рат, то је готов и он ратовати.

Погледом на Аустрију у случају рата наставља исти лист: Судећи по полемици, која се у аустријском рајхерату о неточном питању водила, нема државе, за коју би неутралност боља била, него шта је Аустрија. Ни залив на Клеку није она затворила по захтјеву вајске политике него по вољи и жељи Славена, који састављају два дијела њене државе.

Даље прелази писац на критично стање у отоманској империји, те закључује: највеће услуге, које можемо њој учинити, јесу те, да је увјеримо у томе, да су све њене наде пропале, ако зарати с Русијом, и ако не пристане на ријешења цариградске конференције, то нека се ненада, да ће јој ико помоћи против државе, која неиде за вођијем територијалним разширењем, него хоће да поступа просто као пријатељица прогреса, цивилизације и човјечности, хоће да поправи трагично стање Хришћана у Турекој

ИСТОЧНА ПОЛИТИКА У ЦАРЕВИНСКОМ ВИЈЕЉУ.

(Продужење).

Прелазим на други дио одговора високе владе, који се односи на интерпелацију др. Фандерлика и другова, ако морам у овом сажалјивати несклад, који се недовољно оправдати. Господа интерпеланти од високе владе нијесу очекивали никакве једностране славенске политике, већ су они устали за овај велики објектни интерес, за право и трајно побољшање жалостне судбине Хришћана у Турекој дакле за интерес који и висока влада подишно признава. Па ако су при том нагласили, да тај интерес мора бити још живахнији код оних, које с онима несретницима спаја не само вјера, него и једнака народност, то мислим, да је томе темељу толико природно и штовања вриједно чувство, да није било ни најмањега повода оној раздраженој изјави, да политика царске владе не треба да буде оправдана или мотивирана по (последњим народностима (свесна: добро). Негледећи на те ставке, које, како ми се чини нијесу доста промишљене, ми можемо подишним задовољством поздравити, што влада толиком одлучности изриче, да она нећера

политике народности (с десна одобравају) то таквим начином барем у питању још политике одлаже опет они страна-чарски знак, који је на концу прошле године толико демонстративно колонио неспретно пришила на прсима. (С десна одобравају).

Истина је, да влада нема обављати основе једнога племена и да има једнако чувати и унапређивати интерес свих народа, да је у том ограничена само а толико, колико то захтева благостање јелокуности. То је начело, које смо од ајкада прогласили нашим, за које се орасмо у свакој згоди. Ми хвалимо виокој влади да у тако озбиљном часу јаво исповиједа, да пристаје уз то начело, и јој хвалимо тим више, што нас је наје властито искуство довољно научило, а увјек треба велике моралне ерчаности а се у овим просторијама то начело отвоено призна. (С десна одобравају.) Ја моу само влади умолити, да се у будућерки тога начела и према спољашњости према унутрашњости. Онда ће она и унутрашњости осигурати оно драгоцјео добро, за којим у нашим вањским одошајима у првом реду тежимо и ми ћео таквим начином сигурно Аустрији оми ставити у изглед још еретнијих даа.

Говорник изтиче на даље, да некани одузимати неплодоносне задаће, да истражује, да ли је политика владе у источном питању од почетка до сада провеена доследно, исто тако да неће нити транзитивнама конектуралне политике оја се дијелом оснива на симпатијама и итнатијама, која диктира и забрањује авезе, као да би јевропске велевласти екале само на изреку аустријске заступничке куће, да заузму положај према олико важном питању. (С лијева протулове.) Ја ћу се — закључује говорник — раничити једноставно на то, да на свретку мога говора умолити владу, да се на сјећајућ се да не ријеши, у том важном питању даде као звијездом предодиноћем водити једино интереси укупне онархије и да за њима тежи оном дољедности, оном сигурности увјерења, оју родољуб баш у одлучним моментима чекује и издаје право тражити од мужеа, који стоје на кормилу државе. Будеел ли на тај начин пред нами носили барак укупне државе, онда ћемо га сви есело слиједити, и под тим барјаком сигурно ће се добити и побједа. (Одобравају.)

Говорећи о одговору високе владе емогу мимоћини муком ни онога пасуса оји је на противној страни високе куће, завала толику узрујаност. Јели висока лада у свом одговору ту узрујаност оначила неправедном, јер се темељи на ривом схваћању, то ја морам упозорити есоку кућу, да би по постојећем уставу а узрујаност била и онда неоправдана, ад би и темељито било тумачење, којим оспода интерпелант тумачили ријечи есоке владе. Аномалија је моја господоко у уставној држави вотум народног аступства за министра спољних послова еима веће важности него ли вотум каво ескућитине одличјака. Али то је аш есебина оног устава, који странка оспода интерпеланта толико хвали. (С десна живахност.) По нашем уставу министар спољних послова несемије познати ругог заступства, до ли делегација, и он и само задовољно својој дужности, кад и одбио свако упливање парламента једее државне половине — противно од веа захтевати, би ли би не само противтавно, него би управно значило захтеати немогуће. Молим да се незаборави а напротив вотуму једнога парламента тоји на супрот е једнаком важности вотум другога парламента и да може врло оложно настати случај, да буду оба вотуа у тако одлучној оиреци, да би и дипломатична вјештина министра спољних послова морала се изјавити на задаћи да буде обадвијема праведан.

Вели се дакако: да, на министра спољних послова неможемо ми изравно пливати, али неможемо на нашега министра председника. Он је дужан извести наш вотум, неможе ли га, онда нека одтупи.

Моја господо, ја нећу истом питати е ли уставом та тврђава оправдана. Али огледајте њене посљедице. Кад би у етвину настао случај, да се спољна политика води начином, који се ошпире нашим гзорима, онда би по тој новој уставној еорији министар спољних послова могао одуше мирно настављати ту политику сојој се ми противимо; али министар председник, који је можда свом снагом ранио наше гзоре и који нам је можда удна особа, морао би одступити. Ја милим да би изглед тога парламентаризма еостао дјечинском поругом.

Крета ла се дакле ствар каква му

драго, необорива је чињеница, да нам по уставу неприпада уплив на спољну политику, и мени се чини, да се баш они, који се зову пријатељи устава, могу најмање тужити, када је једном и министар спољних послова доказао своју вјерност уставним начином, који им је незгодан. (С десна: Право.)

Заст. Вошњак: Јели е друге стране куће политика министра спољних послова недовољно критизирала, то се учинило е других мотива и других назора, него ли их дијели већина народа Аустрије. И аустријски Славени могу е неповјерењем и негодовањем гледати на источну политику министра спољних послова, јер се она ошпире жељама од двије трећине аустријске народности. Кад је у Јуну прошле године букнуо устанак у Херцеговини и Босни и када пограбише народи оружје, да стрееу несносљиви јарам, онда је аустријским Славенима завладао дубоки покрет. Тај је почео расти, кад су у Аустрију почеле сваким даном бјежати стотине обитељи, да спасе свој голи живот пред турском окрутношћу. Наше учешће показивало се у дјелотворној потпори аустријске политике, која је онда према заповједима културе и човјечности сједила благохотну неутралност. Усташе, сјећајући се далматинског царског пута, сјећајући се пријатног дочека, који су херцеговачки главари нашли у аустријског цара, сјећајући се историчких успомена Аустрије из времена турских ратова, кад су Турци били сузбијени преко Саве, развијаху уз славенски барјак и барјак цара аустријског. Онда је било вријеме, да се права турских Хришћана енергично бране. Али такав одлучни поступак није лежао у дјелима онога државника, који је у Аустрији у толиком кобном часу управљао спољним пословима. Благохотна неутралност претворила се у непријатељство против усташима, а дочим су Турци прелазили аустријску границу, убијали аустријске поподанике и отимали њихову властност, били су усташе хватани и интернирани. Дочим је Аустрија Црну Гору и Србију, које великодушно хтједоше помоћи својим суплеменцима, одвраћала од те одлуке, док је Турцима могуће било сакупити војску из Азије и Африке, она је проиграла симпатије хришћанског народа на балканском полуострву и учинила турске Славене непријатељима. То је више него кратковидна политика, која чини непријатељем народе, који теже за напредком, којим припада будућност на балканском полуострву. Турска хоће и мора пропасти, Турци бити ће проћерани из Јевропе, на балканском полуострву устројиће се нове културне државе, противно се томе министар спољних послова ногама и рукама, проповједао носиоц културе др. Куранда крјешно моћ Турске, ходочастили Мађари и к гробу Гил-Баб и развијао др. Куранда и зелени барјак пророка. Чиме је Турска доказала своју способност за живот? Кад су турски чопори подјармили Балкан, онда су онђе живили култивирани, еретни народи. Турци пролажаху земљом плјенећи и убијајући и претворилише је у пустињу. Од онда минуло је пет стољећа. Јели Турска учинила само и један корак, да створи одношаје културе? Ђе су јој школе, комуникације, ѡе јој је правоујеће? На чему школе? Та осим корана нема никакве знаности. Чему путеви? Та живе хришћански пси, који могу сами вући кола. Др. Куранда вели, да је Турска способна за живот, јер је свладала Србију. Ако велика држава од 40 милиона и са естајахом војском од 200,000 људи против двијема маленим државама са једва 6000 регуларне војске непостигне никакв већи успјех, до ли да је малена Црна Гора потуче до ноге и да у Србији држи посједнутим једва 6 до 8 четворних миља, зар је то онда доказ, да је способна за живот?

(Продужиће се.)

ГОВОР ЦОНА БРАЈТА У МАНЧЕСТРУ.

(Продужење.)

Сва је прилика да народ наш и незна да, за три стотине година по освојења Цариграда, Турци нијесу допуштали су трговачким лађама да плове на средиземно у црно море, Турска је по томе, три стољећа држала ове пролазе заграћене; и тек прије сто година; а под притиском руске силе, отворила је она и Босфор и Дарданеле лађама из средиземног мора.

Ја би дакле рад знати, по каквом праву тражимо ми, који смо, као што рекох, три хиљаде миља далеко, да Турска, заједно с нама забрањује туду ратним лађама пролазити. Та помислио само шта наша рођења влада учини прије годину дана? Оде у туђу земљу, у Мисир,

и настаде те купи један повећи дио, не природног но људском руком саграђеног пута — оног што су Французи поглавито својим новцем ископали; а то за то да могу туду пролазити не само трговачке но, и ратне лађе наше. За цијело, ако смо ми налазили за нужно и право за себе такав један пут осигурати, зашто да немају то право и Руси? Зашто би ми њима забрањивали да, ако за добро нају, прибаве и они својим лађама слободан пролаз из једног мора у друга. Ми видимо сада сви да смо се преварили у рачуну, а чудо је само велико да нам се одавна завјеса е очују није скинула, и језгру саме ствари открила, јер онда би ми нашли да је то била обмана, која се извршила над свом интелгенцијом или боље рећи простотом народа нашег. (Одобраваје.)

Али шта ће сад да се ради? («Чујмо!») То је тек питање.

Многи би се од нас могли опоменути из свог живота неке глупости, коју смо учинили, нашав се у тјеснацу на не знајући куда да изајемо. У овај мах ми смо се сплели због уговора 1856 године; и ја признајем и пред владом и пред њеним пријатељима да није лако сад повући се натраг, нити је лако рећи, управо шта друго да се ради.

Једно би могли учинити, а то: у хиљаду комада поцјенати сам тај уговор па рећи: људи смо били што смо га правили — више нећемо. Турску би онда могли оставити својој судбини. Но међу тим, разни преговори што су били рађени за ово неко вријеме, у којима је наша влада учествовала, а који ни парламенат ни народ није баш са својим осудио.

Ако не можемо, дакле, подерати сам уговор, питање је: можемо ли преговарати у новом правцу? Ето то, чини ми се, да је једина алтернатива. Ако уговор остаје, ми предузмемо какве мјере са осталим страним силама и народ енглески мисли сад другачије но прије двадесет година о политици своје земље, онда дај да видимо да ли неби могла наша влада преговарати у другом правцу, на другим начелима а ћерајући нову и бољу политику. («Чујмо!»)

Но на жалост, сав досадањи рад данашње владе наше вршен је по староме. Влада није увидила велику промјену у јавном мњењу, као ни своју велику погрешку од прије двадесет година.

Она је била за Турчина за цијело вријеме кореспонденције, која је у плавим књигама, и на јавност изнијела. Она као да је заборавила све што је та «ужу» гробала да има; а није се обавјестила о стварима на које је требала неспрестану пажљиво обраћати. Радила је по теорији која би Турску сачувала онакву каква је. Ако се може нека се сваки устанак угуши, не силом оружја, него нека сваки покрет сам Турчин угуши и то што прије.

Направи мир пошто по то; учини крај тим појавима што грозе миру Јевропе, а не гледај на стање и интересе народа којих се онајвише тиче.

Али док је ово овако ишло ето нам и другог покрета — и то врло важног — а то је покрет самог народа енглеског. (Одобраваје.) Гнусне свирјепости што се починише, и од којих је тек мали дио до наших ушију дошао, отворилише нам очи и у срце нас дирнуше. Али и ако се покрет народни ширеше, и ако нам се овакви догађаји достављаху, влада наша изгледаше као да неће ни да чује ни да зна за све то. Њени агенти чињаху се да не знају и да немају шта да кажу о том. Међутим истина је да сваки посланик у Цариграду и сваки консул наш у Турској зна да непријатне ствари по тим крајевима нису никако пријатни предмети за читање у нашем спољном министарству. («Чујмо»). Тако је било и прије двадесет година. Ми смо још онда говорили какво је стање хришћанских провинција; и ја знам да смо ми то дознавали из самих плавих књига и извјештаја баш наших агената и консула.

Како ли ужасно бјеше стање тих провинција у унутрашњости Турске! То није била најпријатнија околност ни за лорда Палмерстона ни за његове другове, за вријеме поговарања о рату е Русијом, па и за вријеме самог рата. Но и ако влада наша није ни чула ни виђела ништа, други су људи чули то и виђели; па кад о томе почеше говорити онда се влада преко свог вођа, на срамоту и жалост нашу, подсмјеваше. (Чујмо). Срца енглеска тада брже закуцаше, и опште мњење преовлада у нашем парламенту да први министар наш (Дизраели) не сматра такво једно важно и жалосно питање са оном озбиљношћу и достојанством које оно заслужује. (Чујмо). Ја га (Дизраелија) још није не чух да осуди та недјела (по Бугарској) у оном духу у коме их је сав народ осудио. Ја не чух из његових уста ни у парламенту ни иначе, ма какав из-

раз симпатије за страдалнике, као да је то била сјеча паса што по сокацима цариградским тумарају. («Чујмо»). Најпосље можемо још казати, да се и највеће славољубје даје заспити; и човјек може е неке извјестне висине гледати доље на престоуп и недјело са најдубљим презрењем а да се опет неусуди сам факт одрицати. Али у каквом смо ми положају сада, и шта нам треба радити? Очеvidно, народ и влада у овоме се неслажу. Влада је још уз Турчина, (Чујмо) и кад би јој се могло она би радила по староме начину и ако га је народ већ осудио. Погледајте само шта ту прије неки дан говораше наш први министар о српском рату. Он није жалио него најстрожије осуђивао тај рат; из чега се очигледно виде његове симпатије е Турском. (Чујмо). Узмите говоре лорда Дербија; и ови премда су много умјеренији, разложнији, и више доликују његовом карактеру, опет ни из њих се не виде никакве симпатије за страдајуће, да осуде силе која је за та страдања крива. А ја за цијело држим да би говор један у таквом духу, од његове стране много подјејствовао на ухо и срце енглеског народа (чујмо). А ако сте ради знати за какво се држи да је расположење наше владе у овоме, онда само треба погледати на оно што владини органи пишу. Није ми до тога да спомињем њихова и мена, јер мене многи никако ни познали нијесу; али, ако је когод читао чланке «Стан-дард» или баш и оне њиховог органа у овој вароши, могао је виђети шта и како мисле њихови патрони. Данашњи су министри потпуно турски. (Чујмо). Него то мене и не изненађује јер, у самој ствари и било би чудо виђети их у ма каквој прилици, на страни правде и слободе оних народа. (Чујмо). Напротив они се смију прокламацији преображеног јавног мњења и презиру политику коју је више од триста јавних зборова у енглеској цијеломе свијету објавило. Одреди се већ више неда да влада мисли једно а народ друго. Овоме подобна примјере није било, чини ми се од времена кад «предлог за реформе» бјеше на реду; и кад се оно гроф Велитонски заузимаше да створе анти-реформаторски покрет. Па ни онда није било таквих демонстрација против владине политике као што вијесмо за ово два мјесеца. («Чујмо»).

(Свршиће се.)

ЦЕТИЊЕ, 20. Новембра. — Комисија јевропска у Дубровнику, која је имала да означи војену границу између наше и турске војске свршила је свој посао у идућем листу бићемо у стању у појединости казати, куда је линија повучена. Толико примјехујемо да је земљиште, на нашој страни линије, пространије од цијеле Црне Горе. Одлични успјех нашега оружја поглавити је узрок, да је комисија у стању била овако повољно и овако брзо овај посао свршити.

Њ. Св. наш Књаз и Господар именовано је г. Симе Поповића, досадањег уредника овог листа својим секретаром.

Њ. Св. Књаз благовољно је обдарио орденом књаз Данила четвртог Степена: г. Божа Новаковића, професора богословије и г. Евђевија Д. Поповића, адвоката из Рима, који је у нашем рату против Турске учествовао.

Новости.

— енглески министар за Индију, Салисбери, именован је заступником на цариградској конференцији, те је узео пут преко Париза, Берлина, и Беча. Не тражили нове кримске алаате, који су се од онда погубили? — Тешко да ће их наћи.

— Из Биограда јављају, да ће војска у Србији бити реорганизована по начину руске.

— Одушевљењу рускога народа за рат нема краја. Са ових страна, од поглаварства и завода стижу цару адресе вјерности и одахности.

— Руска влада отворила је уписивање на петпостотни зајам од 100 милијуна за цијељи рата.

Аустро-угарска влада забранила је извоз коња.

— Грчка комора примила је одма код првог читања законске основе о валредном оружању и устројству војске од 200,000 војника.